

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

NK-KE.431.33.2017.DP

Wrocław, dnia 10 stycznia 2018 r.

Pan

Włodzimierz Chlebosz

Wójt Gminy Czernica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach od 26 do 31 października 2017 r., na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 23 października 2017 r. nr NK-KE.0030.62.2017.DP i NK-KE.0030.63.2017.DP oraz z dnia 25 października 2017 r. nr NK-KE.0030.64.2017 DP zespół kontrolny, w skład którego wchodzi n.w. pracownicy Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu:

- Danuta Frydlewicz-Pierucka – inspektor wojewódzki (przewodnicząca zespołu kontrolnego),

- Katarzyna Lipke – inspektor wojewódzki,

- Magdalena Janiszewska – inspektor wojewódzki,

przeprowadził w Urzędzie Gminy w Czernicy, z siedzibą przy ul. Kolejowej nr 3, 55-003 Czernica, kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, tj.:

- rejestracji stanu cywilnego, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego³ - zwanej dalej p.a.s.c.
- zmiany imion i nazwisk, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska⁴ – zwanej dalej z.i.i.n.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 9 czerwca 2017 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2017 r. nr NK-KE.430.3.2017.DD.

¹ Dz.U. Nr 185 poz. 1092.

² Dz.U. 2017 r. poz. 2234.

³ Dz.U. 2016 r. poz. 2064.

⁴ Dz.U. 2016 r. poz. 10.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów:

1. ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, tj.:

- sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.;
- rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych;
- migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

2. ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, tj.:

- prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu Stanu Cywilnego sprawował Wójt Gminy Czernica – Pan Włodzimierz Chlebosz, natomiast sprawy prowadzone były przez:

- Panią Karolinę Klimowicz – zastępcę kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Czernicy,
- Panią Magdalenę Zaczek – zastępcę kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Czernicy.

Realizację zadań z zakresu administracji rządowej oceniono:

- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie rejestracji stanu cywilnego,***
- ***pozytywnie w zakresie zmiany imion i nazwisk.***

Pismem nr NK-KE.431.33.2017.DP z dnia 15 grudnia 2017 r. przekazano Wójtowi Gminy Czernica projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego w ustawowym terminie nie wniósł zastrzeżeń.

Wobec powyższego przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne, zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

USTALENIA KONTROLI

REJESTRACJA STANU CYWILNEGO

Sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 87 i art. 92 p.a.s.c.

Kontroli poddano 20 aktów stanu cywilnego (10 aktów małżeństwa oraz 10 aktów zgonu) sporządzonych w kontrolowanym okresie. Na tej podstawie ustalono, co następuje.

Akty stanu cywilnego zostały sporządzone zgodnie z właściwością, w ustawowym terminie i zawierają wszystkie dane wymagane przepisami prawa.

Odnosnie kwestii sporządzania aktów małżeństwa, w toku kontroli ustalono, że dwa spośród skontrolowanych aktów dotyczyły małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1

§ 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zwanej dalej Krio⁵ (0223012/00/AM/2017/914546, 0223012/00/AM/2017/375409). Akty te prawidłowo sporządzono na podstawie: zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, co jest zgodne z treścią art. 87 ust. 3 p.a.s.c. Przedmiotowe dokumenty duchowni dostarczyli w terminie określonym w art. 8 § 3 Krio. Pozostałe akty dotyczyły małżeństw zawartych przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Czernicy, na podstawie art. 1 § 1 Krio. Akty zostały sporządzone prawidłowo. W aktach zbiorowych znajdują się protokoły przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński (zawierają one wszystkie niezbędne informacje wymienione w art. 87 ust. 2 p.a.s.c.), pisemne zapewnienia nupturientów dotyczące braku wiedzy o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (które określają wszystkie wymagane dane wyliczone w art. 76 ust. 4 p.a.s.c. oraz zawierają adnotację o której mowa w art. 76 ust. 6 p.a.s.c.), a także potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 84 zł⁶. Jeden spośród aktów poddanych kontroli (0223012/00/AM/2017/159716) dotyczy przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego. W aktach zbiorowych znajduje się stosowny wniosek osób zamierzających zawrzeć małżeństwo (zgodnie z art. 85 ust. 5 p.a.s.c.) oraz potwierdzenie uiszczenia należnej opłaty dodatkowej⁷, o której mowa w art. 85 ust. 8 p.a.s.c. W trzech spośród skontrolowanych spraw (0223012/00/AM/2016/898744, 0232012/00/AM/2016/428161, 0232012/00/AM/2017/73602) nupturienti złożyli podania o skrócenie czasu oczekiwania na zawarcie małżeństwa, powołując się na zaistnienie ważnych okoliczności uzasadniających powyższe. W każdym ww. przypadku Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Czernicy, na podstawie art. 4 Krio zezwolił na zawarcie małżeństwa przed upływem miesiąca od dnia, w którym osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo, złożyły zapewnienie, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie tego małżeństwa. W aktach spraw znajdują się dowody uiszczenia należnej opłaty skarbowej za udzielenie przedmiotowych zezwoleń w wysokości 39 zł⁸.

Jednocześnie w toku kontroli stwierdzono, że w aktach zbiorowych sprawy dotyczącej aktu małżeństwa 0223012/00/AM/2016/428161 w części I zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa wskazano błędny termin jego ważności, tj. 5 listopada 2016 r., gdy przedmiotowe zapewnienie zostało złożone 6 maja 2016 r.⁹ Niemniej jednak mając na uwadze, że w części II ww. dokumentu, a także w pozostałych skontrolowanych

⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 682.

⁶ Powyższa kwota wynika z części I ust. 1 *Wykazu Przedmiotów Opłaty Skarbowej, Stawki tej Opłaty oraz Zwolnień*, stanowiącego załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1827 z późn. zm.).

⁷ Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego, wysokość opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego, w którym jest właściwy kierownik tego urzędu, wynosi 1000 zł (Dz.U. z 2015 r. poz. 180).

⁸ Powyższa kwota wynika z części III ust. 1 *Wykazu Przedmiotów Opłaty Skarbowej, Stawek tej Opłaty oraz Zwolnień*, stanowiącego załącznik do ww. ustawy o opłacie skarbowej.

⁹ W myśl art. 76 ust. 9 p.a.s.c. zapewnienie jest ważne przez okres 6 miesięcy od daty jego złożenia przez obie osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo. Zgodnie z dyspozycją art. 57 § 3 k.p.a. terminy określone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca.

zapewnieniach termin ten był obliczany prawidłowo, należy uznać, iż omawiany zapis został dokonany omyłkowo.

Odnośnie analizowanych aktów zgonu, w wyniku kontroli ustalono, iż ww. akty sporządzono na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu, zgodnie z art. 92 ust. 2 p.a.s.c. Protokoły zgłoszenia zgonu zawierają wszystkie wymagane informacje wynikające z dyspozycji art. 94 ust. 2 p.a.s.c. oraz podpisy, o których mowa w art. 94 ust. 1 ww. ustawy. Zgłoszenia zgonów zostały dokonane przez osoby wymienione w art. 93 ust. 2 p.a.s.c. lub ich pełnomocników. W 5 skontrolowanych przypadkach (0223012/00/AZ/2016/154153, 0223012/00/AZ/2016/570787, 0223012/00/AZ/2016/518007, 0223012/00/AZ/2016/055245, 0223012/00/AZ/2016/037086), zgłoszenia dokonali pracownicy zakładu pogrzebowego. W aktach zbiorowych znajdują się pełnomocnictwa dla tych osób do załatwienia określonych formalności oraz dowody uiszczenia opłat skarbowych w wysokości 17 zł, za złożenie wspomnianych dokumentów¹⁰. Przy tym zauważyć należy, że w przedmiotowych pełnomocnictwach, sporządzonych na jednym wzorze, zawarto zapis: „upoważniam Zakład Usług Pogrzebowych reprezentowany przez (...) legitymującego się dokumentem tożsamości (...) do załatwienia formalności związanych ze sporządzeniem aktu zgonu i pobrania 1 bezpłatnego odpisu skróconego aktu zgonu w Urzędzie Stanu Cywilnego we Wrocławiu”. Jedynie w przypadku sprawy dotyczącej aktu zgonu 0223012/00/AZ/2017/037086 skreślony został zapis „we Wrocławiu” i dopisano „w Czernicy”, niemniej jednak nie można ustalić, czy modyfikacja ta została dokonana przez osobę do tego uprawnioną. Zauważyć należy, że organ obowiązany jest badać z urzędu prawidłowość i zakres pełnomocnictwa. Przy tym brak kodeksowej regulacji zakresów pełnomocnictwa nakłada na organ obowiązek starannej interpretacji dokumentu, na mocy którego pełnomocnictwo jest udzielone¹¹. Trzeba pamiętać, że to od mocodawcy zależy treść udzielonego pełnomocnictwa, dlatego też nie można dowolnie interpretować jego zapisów¹². Jednocześnie z treści pełnomocnictwa powinien jasno wynikać jego zakres, tzn. jakich czynności, w jakim postępowaniu, przed jakim organem może dokonywać pełnomocnik w imieniu swojego mocodawcy¹³. Podkreślenia wymaga, że w przypadku braku umocowania po stronie pełnomocnika, wadliwego pełnomocnictwa (nieprawidłowo umocowanego pełnomocnika), bądź przekroczenia przez niego zakresu posiadanego umocowania, organ obowiązany jest wezwać do jego uzupełnienia¹⁴. Przy tym zauważyć należy, że w myśl art. 33 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁵, zwanej dalej k.p.a. pełnomocnikiem strony może być jedynie osoba fizyczna posiadająca zdolność do czynności prawnych, dlatego też sformułowanie zawarte na początku przedmiotowych dokumentów¹⁶ jest niewłaściwe. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż nie dokonano rzetelnej analizy ww. złożonych pełnomocnictw, co jest działaniem nieprawidłowym.

¹⁰ Powyższa kwota wynika z części IV *Wykazu Przedmiotów Opłaty Skarbowej, Stawek tej Opłaty oraz Zwolnień*, stanowiącego załącznik do ww. ustawy o opłacie skarbowej.

¹¹ *vide* wyrok WSA w Lublinie z dnia 24 czerwca 2010, sygn. III SA/Lu 114/10.

¹² *vide* wyrok WSA w Gliwicach z dnia 8 grudnia 2008 r. sygn. akt I SA/GL 1032/07.

¹³ *vide* WSA w Warszawie z dnia 26 listopada 2010 r., sygn. VIII SA/Wa 451/10.

¹⁴ *vide* wyrok WSA w Warszawie z 12 sierpnia 2008 r., sygn. V SA/Wa 856/08.

¹⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 1257.

¹⁶ „Upoważniam zakład usług pogrzebowych”.

Jednocześnie w toku kontroli odnotowano, że we wszystkich skontrolowanych aktach, zgodnie z art. 25 ust. 1 p.a.s.c., zamieszczone zostały przypiski o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby. W większości innych aktów stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby zamieszczono przypiski o sporządzonych aktach (lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zlecono ich dokonanie). Jedynie w przypadku aktu zgonu 0223012/00/AZ/2016/621481 w toku kontroli ustalono, że akt małżeństwa dotyczący osoby zmarłej nie został przeniesiony do rejestru stanu cywilnego, ponieważ nie została zlecona jego migracja. Niemniej jednak należy wskazać, iż w trakcie trwania czynności kontrolnych Zastępca Kierownika USC zleciła dokonanie migracji ww. aktu do rejestru wraz z zamieszczeniem przy nim właściwego przypisku.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż akta zbiorowe opatrzone są oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą, co jest zgodne z § 43 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego¹⁷ – zwanego dalej r.r.s.c.

Jednocześnie ustalono, że wpisy w rejestrze dokonywane są w alfabecie łacińskim rozszerzonymi, wielkimi literami, stosownie do treści § 2 ust. 1 r.r.s.c. Przy tym daty i godziny wpisywane są zgodnie z § 4 r.r.s.c., a imiona i nazwiska zamieszczane są w aktach stanu cywilnego w pełnym brzmieniu, do czego zobowiązuje dyspozycja § 5 ust. 1 r.r.s.c.
[dowód: akta kontroli str.: 60 - 201]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące sporządzania aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno–technicznych, na podstawie art. 87 art. i art. 92 p.a.s.c., oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych

Kontroli poddano 15 spraw dotyczących rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych, tj. 13 aktów¹⁸ sporządzonych na podstawie art. 104 p.a.s.c., 1 akt¹⁹ sporządzony na podstawie art. 99 p.a.s.c. oraz 1 akt²⁰ sporządzony na podstawie art. 109 p.a.s.c. Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż wnioski zostały złożone przez uprawnione podmioty. W przypadku, gdy wniosek składał pełnomocnik w aktach sprawy znajduje się dokument potwierdzający umocowanie. Do wniosku załączono wymagane dokumenty²¹.

¹⁷ Dz.U. z 2016 r. poz. 1904.

¹⁸0223012/00/AU/2017/438282,
0223012/00/AU/2017/604973,
0223012/00/AU/2016/794176,
0223012/00/AM/2017/938556,
0223012/00/AU/2016/062143.

0223012/00/AU/2017/697892,
0223012/00/AU/2017/300443,
0223012/00/AU/2016/875211,
0223012/00/AM/2016/213061,

0223012/00/AU/2017/665977,
0223012/00/AU/2016/968140,
0223012/00/AM/2017/927109,
0223012/00/AZ/2016/645543,

¹⁹ 0223012/00/AM/2016/098233.

²⁰ 0223012/00/AU/2016/544947.

²¹ art. 99 ust. 4 p.a.s.c., art. 104 ust. 1 i 3 oraz art. 109 ust. 3 p.a.s.c.

Przeniesienia treści zagranicznych dokumentów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego dokonano w prawidłowej formie, tj. czynności materialno-technicznej, a w adnotacjach zamieszczono stosowną informację o transkrypcji, zgodnie z 105 ust. 1 p.a.s.c. Analogicznie w przypadku odtworzenia dokumentu stanu cywilnego na podstawie art. 109 ust. 1 p.a.s.c. lub rejestracji zdarzenia na podstawie art. 99 ust. 1 p.a.s.c.

Wnioski zostały złożone przez uprawnione podmioty, tj. osoby, których dotyczyło zdarzenie lub przedstawiciele małoletnich, a w przypadku aktu zgonu – osobę, która wykazała interes prawny. Do wniosków załączono wymagane dokumenty, tj. zagraniczny dokument stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego, wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości, dokument na druku wielojęzycznym, bądź dokument, o którym mowa w art. 99 ust. 4 lub art. 109 ust. 3 p.a.s.c. Ponadto w aktach spraw znajdują się potwierdzenia uiszczenia należnej opłaty skarbowej²².

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w 9 sprawach²³, w aktach zbiorowych brak oryginałów dokumentów stanowiących podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego. W tych sprawach wnioskodawcy wnieśli o wydanie dokumentów z uwagi na brak „możliwości ponownego uzyskania tego dokumentu”. W aktach zbiorowych prawidłowo pozostawiono kopie dokumentów poświadczane za zgodność z oryginałem przez kierownika urzędu stanu cywilnego, zgodnie z art. 26 ust. 2 zdanie drugie p.a.s.c. Zauważyć jednak należy, iż wydanie dokumentu zagranicznego osobie, która go przedkłada powinno stanowić wyjątek od zasady. Zgodnie bowiem z art. 26 ust. 2 zdanie pierwsze p.a.s.c. w aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego gromadzi się dokumenty, które nie podlegają zwrotowi. Wydanie oryginału zagranicznego dokumentu dopuszczalne jest jedynie w sytuacji, gdy wnioskodawca nie ma możliwości ponownego uzyskania tego dokumentu. Co więcej, nie jest wystarczającym jedynie wskazanie przez wnioskodawcę, iż „nie ma on możliwości ponownego uzyskania dokumentu”, bowiem każdorazowo kierownik urzędu stanu cywilnego zobowiązany jest dokonać analizy indywidualnej sprawy i ocenić, czy spełnione zostały przesłanki ustawowe do wydania oryginałów. Wnioskodawca zobowiązany jest zatem wskazać okoliczności dające podstawy do zastosowania art. 26 ust. 2 zdanie drugie p.a.s.c. Z akt przedmiotowych spraw nie wynikają ww. okoliczności. W ocenie kontrolujących w 6 sprawach²⁴ przesłanka ustawowa nie została spełniona - dot. dokumentów sporządzonych w Niemczech, Wielkiej Brytanii oraz USA. W tych państwach nie są prowadzone działania zbrojne, a wydawanie zagranicznych aktów stanu cywilnego odbywa się na bieżąco. Istnieją również placówki konsularne pośredniczące w uzyskaniu zagranicznych dokumentów. Ponadto w sprawie dot. aktu 0223012/00/AU/2016/062143 brak oryginału tłumaczenia ukraińskiego odpisu aktu urodzenia. Powyższe stanowi naruszenie art. 26 ust. 2 p.a.s.c.

²² w wysokości 50 zł za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu transkrypcji, 39 zł za odpis zupełny aktu stanu cywilnego wydany w wyniku uzupełnienia na wniosek, za odpis zupełny aktu stanu cywilnego wydany po dokonaniu czynności na podstawie art. 99 ust. 1 p.a.s.c. lub 109 ust. 1 p.a.s.c., zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6, 7, 8 i pkt 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

²³ dot. 0223012/00/AU/2017/438282, 0223012/00/AU/2016/968140, 0223012/00/AU/2016/794176, 0223012/00/AU/2016/875211, 0223012/00/AU/2016/544947, 0223012/00/AM/2017/938556, 0223012/00/AM/2016/213061, 0223012/00/AZ/2016/645543, 0223012/00/AU/2016/062143.

²⁴ 0223012/00/AU/2016/794176, 0223012/00/AU/2016/875211, 0223012/00/AU/2016/544947, 0223012/00/AM/2017/938556, 0223012/00/AM/2016/213061, 0223012/00/AZ/2016/645543.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż w aktach zbiorowych przechowywane są kopie odpisów zupełnych wydawanych wnioskodawcom po dokonaniu czynności w trybach szczególnych. W tej kwestii z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Czernicy Pani Karolina Klimowicz wyjaśniła, że gromadziła ww. kopie z uwagi na obawę przed utratą danych w systemie. Wobec powyższego wyjaśnić należy, iż w aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego przechowuje się dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego lub dokumenty złożone po sporządzeniu aktu stanu cywilnego stanowiące podstawę do dołączenia wzmianki dodatkowej do aktu stanu cywilnego lub stanowiące podstawę zamieszczenia przypisku przy innych aktach stanu cywilnego (art. 26 ust. 1 p.a.s.c.). Gromadzi się ponadto oryginały ww. dokumentów. Zauważyć również należy, iż moduł BUSC umożliwia ustalenie jakie odpisy aktów stanu cywilnego zostały uprzednio wydane do danego aktu stanu cywilnego. Gromadzenie zatem kopii odpisów zupełnych aktów stanu cywilnego w aktach zbiorowych jest zbędne.

W sprawie dot. aktu nr 0223012/00/AU/2017/300443 w danych dziecka błędnie wpisano kraj urodzenia („Polska”- „Niemcy”). Analogiczna sytuacja miała miejsce w sprawie dot. aktu nr 0223012/00/AM/2016/213061 (błędnie wpisano miejsce zawarcia małżeństwa: „Chigago”- „Chicago”). Prawidłowo dokonano jednak sprostowania, na podstawie art. 35 ust. 1 p.a.s.c. oraz dokonano wpisu we wzmiankach do aktu stanu cywilnego. Zauważyć jednak należy, iż zasadnym jest szczegółowe wskazanie dokumentu (np. numeru i rodzaju aktu stanu cywilnego) stanowiącego podstawę dokonania zmian (wpisu we wzmiankach) w akcie stanu cywilnego.

Wobec braku zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 105 ust. 3 p.a.s.c., w żadnej ze spraw nie było obowiązku zawiadomienia męża matki o dokonanej transkrypcji. Natomiast w przypadku transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa – wnioski składane były przez oboje małżonków, toteż nie zaszyły podstawy do podjęcia czynności na podstawie art. 106 ust. 2 i 3 p.a.s.c. Wyjątek stanowi sprawa dot. aktu nr 0223012/00/AM/2017/938556 – wniosek o transkrypcję aktu małżeństwa złożyła kobieta. W aktach brak informacji, że mężczyzna został poinformowany o dokonanej transkrypcji. Powyższe stanowi naruszenie art. 106 ust. 2 p.a.s.c. [dowód: akta kontroli str. 202 - 443]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

Kontroli poddano 30 aktów stanu cywilnego²⁵ przeniesionych do rejestru stanu cywilnego. Treść wszystkich przenoszonych aktów stanu cywilnego, sporządzonych na podstawie przepisów dotychczasowych, została zamieszczona w rejestrze stanu cywilnego w alfabecie łacińskim rozszerzonym i wielkimi literami, co jest zgodne z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego²⁶ – zwanego dalej r.p.r.s.c. Daty i godziny widniejące

²⁵ 10 aktów urodzenia, 10 aktów małżeństwa oraz 10 aktów zgonu.

²⁶ Dz.U. poz. 204 z późn. zm.

w przenoszonych aktach stanu cywilnego zostały wpisane do rejestru w sposób określony w § 3 r.p.r.s.c. W każdym poddanym kontroli przypadku imię i nazwisko osoby, która sporządziła przenoszony akt stanu cywilnego, zamieszczono w akcie stanu cywilnego w rejestrze w polu przeznaczonym na zamieszczenie imienia i nazwiska kierownika urzędu stanu cywilnego sporządzającego akt lub zamieszczono tam informację: „dane nieustalone”, jeżeli nie można było odczytać przedmiotowej informacji. Powyższe jest zgodne z § 11 pkt 1 oraz § 12 r.p.r.s.c. W skontrolowanych aktach małżeństwa sporządzanych na podstawie dotychczasowych przepisów, gdzie w rubryce „uwagi” widniał zapis „stwierdzam, że osoby wymienione w rubryce I złożyły w dniu dzisiejszym przede mną zgodne oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński”, informacja ta została odpowiednio przeniesiona do aktu małżeństwa w rejestrze stanu cywilnego – w polu „oświadczenia osób, które zawarły małżeństwo”. Powyższe jest zgodne z § 8 r.p.r.s.c.

W większości przypadków dane zawarte w aktach stanu cywilnego przeniesiono prawidłowo do rejestru, do odpowiednich rubryk. Niemniej jednak w toku kontroli stwierdzono, że w sprawie dotyczącej aktu zgonu 0223012/00/AZ/2012/323820 nie zostały przeniesione dane osoby, która zgłosiła zgon.

We wszystkich przypadkach, po zmigrowaniu, w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych, odnotowywano w formie wzmianki dodatkowej informację o przeniesieniu tego aktu do rejestru stanu cywilnego wraz z oznaczeniem aktu i datą przeniesienia, co stanowi prawidłowe działanie²⁷. W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich przypadkach przy akcie stanu cywilnego w rejestrze został zamieszczony prawidłowy numer przenoszonego aktu z książki papierowej, zgodnie z § 13 r.p.r.s.c.

Podczas kontroli stwierdzono, że wszystkie wzmianki dodatkowe zostały prawidłowo przeniesione, z zachowaniem zasad wskazanych w § 5 r.p.r.s.c. Jednocześnie należy zauważyć, że stosownie do dyspozycji § 10 r.p.r.s.c., również przypiski były przenoszone do rejestru stanu cywilnego w sposób prawidłowy.

[dowód: akta kontroli str.: 444 - 475]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego oceniono **pozytywnie**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

²⁷ zgodne z art. 124 ust. 3 p.a.s.c.

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Zmiana imienia i nazwiska oraz terminowość i zawiadamianie o zmianach

W kontrolowanym okresie zostało wydanych 18 decyzji administracyjnych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kontrolą objęto 10 postępowań. Skontrolowane postępowania dotyczyły zmiany nazwiska.

We wszystkich skontrolowanych sprawach wnioski zostały złożone osobiście. Na wszystkich wnioskach widnieją pieczęci wpływu do organu. Zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, w przypadku gdy wniosek o zmianę imienia lub nazwiska jest składany osobiście wnioskodawca przedstawia do wglądu dokument stwierdzający tożsamość. W toku czynności kontrolnych stwierdzono praktykę sporządzania adnotacji potwierdzającej przedstawienie do wglądu przez wnioskodawcę dowodu osobistego lub paszportu, co należy ocenić pozytywnie, bowiem zgodnie z art. 72 k.p.a., z czynności organu administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie wnioski były kompletne. Do wniosków zostały załączone potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 37 zł²⁸.

Należy wskazać, że przygotowane przez pracowników formularze wniosków o zmianę imienia i nazwiska jako gotowe wzory, zostały sporządzone w sposób prawidłowy, w rzeczywistości eliminując w znacznym stopniu występowanie w nich braków formalnych. Na wnioskach znajdują się pola do wskazania wszystkich wymaganych przez art. 11 ust. 1 z.i.i.n. danych i zostały one prawidłowo wypełnione przez wnioskodawców.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że w decyzjach odstępowano od uzasadnień, jednocześnie prawidłowo powołując się na przepis art. 107 § 4 k.p.a. Ponadto na decyzjach znajduje się klauzula pouczająca o natychmiastowym wykonaniu decyzji z mocy ustawy, co należy uznać za poprawną praktykę. Decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć. Każda sprawa miała prowadzoną metrykę, co jest zgodne z art. 66a k.p.a.

W wyniku kontroli stwierdzono, że wszystkie sprawy zostały załatwione terminowo.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze z.i.i.n. kierownik urzędu stanu cywilnego albo jego zastępca, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa wnioskodawcy. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich sprawach organ przesłał przedmiotowe decyzje za pomocą systemu BUSC.

[dowód: akta kontroli str.: 476 - 559]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 17 października

²⁸ Powyższa kwota wynika z części I ust. 7 *Wykazu Przedmiotów Opłaty Skarbowej, Stawki tej Opłaty oraz Zwolnień*, stanowiącego załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1827 z późn. zm.).

2008 r. o zmianie imienia i nazwiska w zakresie zmiany imienia i nazwiska oceniono pozytywnie.

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

W ZAKRESIE REJESTRACJI STANU CYWILNEGO

1. Przepis art. 26 ust. 2 zd. drugie p.a.s.c. stosować w uzasadnionych sytuacjach. W przypadku wniosku o wydanie oryginału dokumentu dokonać analizy przesłanek wskazanych w uzasadnieniu, czy wnioskodawca nie ma możliwości ponownego uzyskania tego dokumentu.
2. Szczegółowo wskazywać dokument stanowiący podstawę dokonania zmian w akcie stanu cywilnego, np. poprzez wskazanie oznaczenia numeru aktu stanu cywilnego.
3. W przypadku transkrypcji dokumentu na wniosek jednego z małżonków, powiadamiać o transkrypcji drugiego małżonka oraz o prawie do złożenia oświadczenia w sprawie nazwiska, zgodnie z art. 106 ust. 2 p.a.s.c.
4. Rzetelnie analizować dokumenty, na mocy których udzielone zostały pełnomocnictwa.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie **w terminie do dnia 16 lutego 2018 roku** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

WZ WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
WICEWOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
Kamil Krzysztof Zieliński
Kamil Krzysztof Zieliński